

Examenul de bacalaureat național 2015
Proba E. d)
Chimie organică (nivel I/ nivel II)

Model

Filiera tehnologică – profil tehnic, profil resurse naturale și protecția mediului

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.

SUBIECTUL I **(30 de puncte)**

Subiectul A.

Scrieți, pe foaia de examen, termenul din paranteză care completează corect fiecare dintre următoarele enunțuri:

1. În moleculele tuturor substanțelor organice se află ... .. (carbonul/hidrogenul)
2. Grupa funcțională ... .. este monovalentă. (hidroxil/carboxil)
3. Prin adiția hidrogenului la o alchină în prezența ... .. se poate obține o alchenă. (Ni/Pd-Pb²⁺)
4. La temperatură standard, starea de agregare a aminoacizilor este ... .. (lichidă/solidă)
5. Sub acțiunea unei forțe exterioare cauciucul suferă o deformare ... .. (plastică/elastică)

10 puncte

Subiectul B.

Pentru fiecare item al acestui subiect, notați pe foaia de examen numai litera corespunzătoare răspunsului corect. Fiecare item are un singur răspuns corect.

1. Propena prezintă:

a. 1 izomer de poziție;	c. 8 legături covalente de tip σ ;
b. 1 izomer de catenă;	d. 8 legături covalente de tip π .

2. Nitrarea benzenului se realizează:

a. cu nitrogen;	c. numai la întuneric;
b. cu amestec sulfonitric;	d. numai în condiții fotochimice.

3. Acidul acetic este un lichid:

a. colorat;	c. cu miros înțepător;
b. insolubil în apă;	d. cu gust dulce.

4. Oxidarea glucozei cu reactiv Tollens are loc cu:

a. formarea oglinzii de argint;	c. obținerea unui precipitat roșu;
b. apariția unei colorații albastre;	d. obținerea unei peptide.

5. Hidroliza enzimatică totală a proteinelor:

a. este catalizată de săruri;	c. conduce la amestecuri de monozaharide;
b. este catalizată de metale;	d. conduce la amestecuri de α -aminoacizi.

10 puncte

Subiectul C.

Scrieți, pe foaia de examen, numărul de ordine al formulei generale a compusului organic din coloana **A** însoțit de litera din coloana **B**, corespunzătoare clasei de compuși din care face parte acesta. Fiecărei cifre din coloana **A** îi corespunde o singură literă din coloana **B**.

A	B
1. $C_nH_{2(n+1)}$	a. alcool saturat
2. C_nH_{2n}	b. arenă mononucleară
3. $C_nH_{2(n-1)}$	c. acid carboxilic
4. $C_nH_{2(n-3)}$	d. alcan
5. $C_nH_{2(n+1)}O$	e. alchenă
	f. alchină

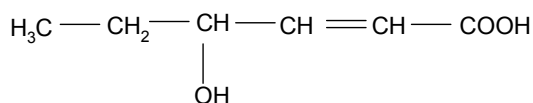
10 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Subiectul D.

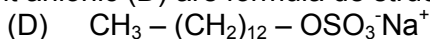
Compusul (A) are formula de structură plană:

1. Notați tipul catenei aciclice a compusului (A), având în vedere modul de dispunere a atomilor de carbon în moleculă. **1 punct**
2. Scrieți formula de structură a unui izomer de catenă al compusului (A). **2 puncte**
3. Determinați raportul atomic C : H : O din molecula compusului (A). **3 puncte**
4. Calculați procentul masic de oxigen din compusul (A). **3 puncte**
5. Scrieți ecuațiile reacțiilor compusului (A) cu:
  - a. $\text{H}_2(\text{Ni})$;
  - b. CaO ;
  - c. Mg .**6 puncte**

Subiectul E.

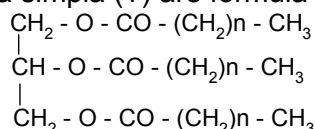
1. Un detergent anionic (D) are formula de structură:

Notați formula de structură a părții hidrofobe din detergentul (D). **2 puncte**

2. Etanolul este un lichid incolor, miscibil cu apa.
  - a. Precizați tipul interacțiunilor intermoleculare predominante care se stabilesc în procesul de dizolvare a etanolului în apă.
  - b. Notați formula de structură a omologului inferior al etanolului. **3 puncte**
3. Etanoatul de etil este utilizat ca solvent. Scrieți ecuația reacției de obținere a etanoatului de etil din acid etanoic și etanol. **2 puncte**
4. Acidul gras (A) are formula de structură:
$$\text{CH}_3 - (\text{CH}_2)_{12} - \text{COOH}$$
  - a. Scrieți ecuația reacției acidului (A) cu $\text{NaOH}(\text{aq})$.
  - b. Calculați masa soluției de hidroxid de sodiu cu concentrația procentuală 20%, necesară reacției cu 0,2 mol de acid (A). **5 puncte**

5. O trigliceridă simplă (T) are formula de structură:

Determinați numărul atomilor de carbon din triglicerida (T), știind că aceasta conține 173 de atomi în moleculă. **3 puncte**

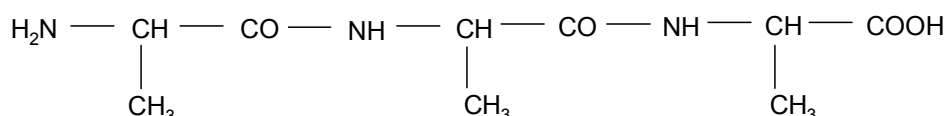
Mase atomice: H- 1; C- 12; O- 16; Na- 23.

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

Subiectul F.

- O monozaharidă (M) cu formula $C_nH_{2n}O_n$ conține în moleculă 24 de atomi.
  - Determinați masa molară a monozaharidei (M).
  - Precizați tipul monozaharidei (M), având în vedere că aceasta are grupa carbonil de tip cetonă. **4 puncte**
- Amidonul și celuloza sunt compuși macromoleculari naturali.
  - Precizați două surse naturale de celuloză.
  - Într-o eprubetă se introduc 2-3 mL soluție de amidon peste care se adaugă 2 picături de soluție de iod în iodură de potasiu. Notați culoarea amestecului final din eprubetă. **3 puncte**
- Tripeptida (P) are formula de structură:

- Precizați numărul legăturilor peptidice dintr-o moleculă de tripeptidă (P). **1 punct**
- Scrieți ecuația reacției de hidroliză totală a tripeptidei (P). **3 puncte**
    - Notați denumirea IUPAC a aminoacidului care rezultă la hidroliza totală a tripeptidei (P). **3 puncte**
  - La $pH = 1$, valina se găsește sub formă de cation.
    - Scrieți formula de structură a valinei, la $pH = 1$.
    - Calculați masa de oxigen, exprimată în grame, din 0,5 mol de valină. **4 puncte**

Subiectul G1. (OBLIGATORIU PENTRU NIVEL I)

- O alchină (A) conține în moleculă 88,23 %C în procente de masă. Determinați formula moleculară a alchinei (A). **2 puncte**
- Benzenul se nitrează cu amestec nitrant. Scrieți ecuația reacției de obținere a 1,3-dinitrobenzenului din benzen și acid azotic. **2 puncte**
- Notați formulele de structură pentru:
  - 2-metil-2-butenă;
  - 2,2,4-trimetil-pentan. **4 puncte**
- Izoctanul este hidrocarbura cu denumirea IUPAC 2,2,4-trimetilpentan și are cifra octanică 100.
  - Scrieți ecuația reacției de ardere a 2,2,4-trimetilpentanului.
  - Calculați volumul dioxidului de carbon, exprimat în litri, măsurat în condiții normale de temperatură și de presiune, care rezultă în urma arderii a 11,4 g de 2,2,4-trimetilpentan. **5 puncte**
- Notați formula de structură a alcanului cu formula moleculară C_5H_{12} , care conține în moleculă un atom de carbon cuaternar. **2 puncte**

Subiectul G2. (OBLIGATORIU PENTRU NIVEL II)

- Un alcan (A) are raportul de masă C : H = 36 : 7. Determinați formula moleculară a alcanului (A). **2 puncte**
- Scrieți ecuația reacției de obținere a 2,4-dinitrotoluenului din toluen și acid azotic. **2 puncte**
- Se supun nitrării cu amestec nitrant 46 kg de toluen și se obțin 72,8 kg de 2,4-dinitrotoluen. Calculați randamentul reacției de nitrare a toluenului. **4 puncte**
- Acidul acetilsalicilic este o substanță cristalină, cu gust acru.
  - Scrieți formula de structură a acidului acetilsalicilic.
  - Notați numărul legăturilor σ dintr-o moleculă de acid acetilsalicilic. **3 puncte**
- Scrieți ecuațiile reacțiilor de obținere din 2-pentină a:
  - n-pentanului;
  - 2,2,3,3-tetrabromopentanului. **4 puncte**

Mase atomice: H- 1; C- 12; N- 14; O- 16.

Volumul molar: $V = 22,4 \text{ L}\cdot\text{mol}^{-1}$.